

Nro. 6.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Kedden Julius 19 ik napján
1803-ik esztendőben.*

Német Ország.

Lauenburg, Jul. 6-dikán. Azért, hogy a' Frantziáktól, seregeinknek egy betsületes Capitulatziót ki tsikorhassunk, minden készületeket megtettünk vala, hogy az ő hozzánk való általjöveteleket meg-gátolhassuk. Egész táborunk az Albis partján állott fegyverben, 's a' partot ágyukkal rakott Battériák fedezték. A' szükséges helyekre fegyveres csoportok állottak ki, az élésházak megtöltettek, az ágyuk a' kisütésre készen állottak, 's több e' félék; egy szóval a' város az ostrom alá már egészzen készen vala: midőn tegnap délután, az az öröndetes hír, hogy a' Capitulatzió szerentsésen tökéletességre ment légyen, minden hadi készü-

teinket egyszerre félbe szakasztá. A' Capitulátziót egész formájában még nem láttuk : tsak annyit tudunk, hogy a' Hannoverai sereg le teszi fegyvereit, a' katonaság széjjel oszlik, és a' Frantziák ellen ezen háboruban nem tsatázhat.

Frantzia Respublika.

Páris, Jul. 3-dikán. Az Ekklesiái dolgokra ügyelő Minister Portalis, előre egy útasító rendeléft küldött-el azon városokban lévő Püspökökhöz, a' hol Bonaparte Brüzffel felé kereftül utazik, a' melly útasítás summásan ezeket foglalja magában: — „Az Első Konzúl Belgium felé folytatja útját. A' nemzet' fejéhez, 's a' vallás helyreállítójához, igen nagy tiszteletet, szeretetet, és háládatosságot mutatni, nem lehet. Tehát minden városokban, a' hol Püspök találtatik, ez, az alatta lévő papsággal egygyütt, a' város' kapujáig ki megy eleibe, néki a' kereftet a' megtsokolásra oda tartja, onnét ötet egy kárpit (menyegzet) alatt a' fő templomba késéri, 's ezen énekre: Ime, küldöm az én angyalomat, a' ki előtted utat készítsen, &c, rá kezd. A' templom' ajtajában oda tartja néki a' szentelt vizet, a' Konzúl pedig a' szentelőt az újával megilletvén, magára kereftet vét. Azután a' Konzulnének 's a' több késéröknek is oda tartatik a' szentelt víz. Végezetre a' Konzúl a' nagy Oltár előtt egy menyegzet alatt térdre esvén, a' Püspök bal felől az Oltárra megy. 's fel fedezett fövel, így könyörög: Uram, tartsd-meg Napoleont, a' mi Első Konzulunkat, &c. A' ceremoniát Te Deum éneklés rekeresztibe.

„Nem kell hinni (így ír Amiensből egy valaki) hogy az újságírók elég érzékenységgel elő adhatnák az ide való lakosoknak azon magokon kívül

való ragadtatásokat, a' mellyel az Első Konzúlt fogadták. Itt van tsak egy példa reá: Egy gazdag kereskedőnek 17 esztendősen igen szép leánya, be megyen szüleivel egygyütt egy fabrikába, a' hova már várták a' Konzúlt. A' leány már előre alig tudta tartóztani magát örömeiben. Egyfzer meg érkezik a' Konzúl — a' leány nem bír magával — mások sem bírnak véle — a' Konzulhoz szalad, örvendő, sirással a' lábaira esik, 's meg ölelvén, mind addig asztatta könyve' arjával, míg a' Konzúl fel nem emelte, 's igen kedves nyájaskodásai által nagy felindulását tsendesíteni kívánta, de a' mely által még jobban meg illette és nagyobb síralomra ítődította az ártatlant. A' Konzúlné is izemlélője vólt az egész érzékeny játéknak, 's nem tsak hogy igen kedvesen enyelgett a' leánnyal, hanem más nap a' férjje' brillántal igen gazdagon kirakott képét ajándékba küldötte néki.

Boulogne, Jul. 1-ső napján: Az Első Konzúl tegnap estvéli 11 órakor ide érkezett, és ágyuk' dörgése által fogadtatott. Ma hajnalban 3 órakor, midőn még mások tsendes álomban lettek volna, ő már néhány tisztektől késértetvén, a' kikötőhely' megvisgálásában foglalatoskodott. A' többek közt azt tselekedte, hogy 6 Ffrantzja és 5 Spanyol Schalupokat (kisdéd hajókat) a' kikötőhely' eleibe ki-küldvén, külömbkülömb féle fordulásokat tétetett maga előtt vélek. Hanem az nap délután még jobb alkalmatossága vólt magát ezen Schalupok' gyakorlottságok felől magát meggyőzni, minthogy 3 Anglus Frégatok ezeket megtamadván, a' izemei előtt meg-verekedtek vélek: hanem, mitsoda kimenetellel, még nem tudhatni.

Dünkirchen, Jun. 26-dikán. Az a' hír

szárnyal, hogy három, t. i. St. Omer körül 100 ezer, Cherbourgúl 60 ezer, Hollandiában 40 ezer emberekből álló tábor fogna, haladék nélkül öszfze gyülekezni. — Brüzszelből írják, hogy a' Hadi Minister és a' Státus-Tanátsnak azon része, a' mellynek kormányozása alatt a' tengeri dolgok vannak, ide várattatván, azt hozzák ki némelyekbelölle, hogy az Anglia ellen intéztetett expedi-tziót illető projektomnak sok környülállásai ki-nyilatkozhatnak az Első Konzúlnak Brüzszelben leendő tartozkodása alatt, a' mellyeket még ma vastag homály fedez.

Olafz Ország.

Génua, Jun. 25 dikén. — Fr. Országnek Délre fekvő tartományából új seregek indultak be Olafz ország felé, az ott táborozó Fr. seregek számának kipótolására. Midön mind helyben lesznek ezenseregek, 110—120 ezer emberekből fognak állani, és három főbb táborokat formálnak. Az egygyik Piemontban a' Gen. Dupont vezérlése alatt leszen, mint tartalék sereg, 's arra is vigyázni fog, hogy az ott magokat még máig is nyakran mutogató haramiák, az úgy nevezett Barbetek, zabolán tartódjanak, 's a' jó rendet semmi féle nyúghatat-lankodók meg ne rontsák. A' másik a' tulajdon képpen való Olafz országgi tábor, a' mely mostanában valami 50 ezer emberekből áll, és külömbkülömb apró tsoportokban, Liguriát, Hetru-riát, 's a' régi Lombardia tartományait tartja el-foglalva. A' harmadik az, a' melly egy idő óta a' Gen. St. Cyr vezérlése alatt a' Nápolyi kikö-tőhelyek felé folytatja útját. Ennek neve, Szem-mel-tartó (Observations) tábor, 's ennek száma is 50 ezerre fog pótoltatni. Hanem e' nem mind Fran-

tziákból áll; az Olasz Respublika fegyveresei is ezek között vannak.

Ma y l a n d, Jun. 27-dikén. — Az a' nemzeti innep, melyről irtuk, hogy minden esztendőnként nagy pompával fog itt celebráltatni, még itt soha nem láttatott ceremoniával mene tegnap véghez. A' Vice Elölülő, paradirozó katonaság között, és minden itt lévő, Olasz és Frantzia Generálisoktól késértetvé, 11 órakor be ment a' fő templomba. A' jobbjára felől vólt fő vezér Gen. Murat. Templom után az Országglószék' házában, 40 férjhez-menendő leányoknak osztottak menyaszfzonyi ajándékokat, a' kik minyájan hazatalmazóknak, tiszteknek, altiszteknek, és önként-vállalkozott köz-embereknek gyermekeik vóltak. Dél után minden közönséges kertek' ajtai megnyitattak, a' melyek külömbkülömbféle oltárokkal, álló-képekkel, és emlékezet oszlopokkal vóltak ezen alkalmatosságra felékesítettve. Itt a' fák között, külömbkülömb el esett vitézek' tiszteletire emeltetett mauzoleumok — amott egy alkotmány, a' melyen külömbkülömb győzedelmi tzimerek, 's ezek között a' Győzedelem' állóképe, a' ki a' Bonaparte nevet irta fel egy oszlopra — másutt ismét a' Fr. és Olasz Respublikák, úgy ábrázoltatva, mint a' kik egymással kezét tsapnak — 's több e' félek izemléltettek. A' Bonaparte piatzának neveztető piatzon vólt készítettve egy Circus, a' Caracalla vagy Maximinus circussaik formájára, melynek kerületében, bajvivások, lovakkal való pályafutások, &c, estek, 's a' győzedelmeseinek koszoruk és egyéb jutalmak osztattak. Az azon estvéli theátrumon való játék, egélszfen a' Bonaparte virtussainak, 's nevezetes expeditzióinak emlegette-

tésekből állott, 's a' játékot ugyan azon theatronon ingyen való bál követte. A' város meg volt világositva. — A' rekrutázás azonközben tüzesen foly, 's az Olasz és úgy nevezett Lengyel katonasportok, egymásután takarodnak a' St. Cyr' vezérlése alatt lévő sereg felé.

R o m a , Junius 25-ikén. — Gen. St. Cyr , négy nemzete-béli tisztektől késértetvén , 22-dikben ide érkezett, 's az nap a' Fr. Követnél Cacault polgárnál, tegnap előtt pedig a' Pápa Status-Titoknokjánál Cardinális Consalvinál ebédelt.

N á p o l y , Jun. 21-ik napján. — Lord Elliot, mint az Anglus udvar' Követje, a' múlttsötörtökön meg érkezett ide egy Fregáton, 's mingyár más nap be-köszönő audenziára ment a' Királyhoz. Útjában el fogott egy Fr. kised hajót, a' melly leg alább 400 ezer forintokat érő teréssel, és Athene béli igen betses ritkaságokkal ezetett Konstantzinápolyból haza felé. — Hogy magát Nápoly várossát is a' magok őrizetek alá akarnák venni a' Fr. seregek, nem mutatják a' környülállások. — Jeles megjegyzés a' Párisi és Nápolyi levelekről, hogy amazok, még a' Moniteur is, mind erősfítik, ezek pedig még ma is tagadják, azt, hogy Malthában nagy pestis kegyetlenkedne.

Nagy Britannia.

L o n d o n . — Parlamentomi dolgok. — Alsó Ház. — Folytatása a' közelébbi M. Kurirban félbe szakadott beszédnek, mellyel a' Hadi Minister a' siető, és leg hathatósabb hadi készületeket javasolja: — „

„Hogy miben álljon ezen különös embernek egész plánuma, meg mondám; hogy plánumának

végrehajthatását mitsoda fundamentomon reméllje, ezt most vizgálni nem akarom. A' mi engem' illet, meg nem foghatom, hogy egy józan okossággal felruházott teremtes, miként táplálhatja magát ilyen reménységgel, a' melly még az érzékenységekkel is ellenkezik. Egész plánuma, az ő megbántatott kevélységének, és egy olyan ember' elmejének szüleménye, kinek szemei előtt az üres ditsőffégnél és felemelkedett fényeffégnél egyéb soha nem forog. Azonközben, bár mi nagyra vágyó és a' józon okossággal ellenkező módon járjon is az Első Konzúl esze; bár mi lehetlen legyen is az ő tzelozásának betelyesedése; és bár mely meggyözödöttek léheffünk is a' felöl, hogy az ellenség' próbatétele, néki sokkal veszedelmesebb fog lenni, mint nekünk: tsakugyan mind ezek mellett is nem kevésbé szükséges az, hogy magunkat egy leg nagyravágyóbb embernek, régulatlan, erőszakos, és tsak egy szempillantattól függő vakmerő plánuma, 's azon katonai furiának (forró nyavalyához hasonlító magán kívül-valóságnak) a' melynek vezérlése alatt mostanában véghetetlen hadi erő van, paroxismusai ellen, kézzen tartasuk, és vigyázzunk. Midön halljuk, hogy a' reánk való rohanás' alkalmatosságával egygyik ellenséges hajós sereget a' másik fogja késérni, 's hogy egygyik sereg a' másikat nyomban fogná követni: szükséges, hogy kézzen legyünk. Midön még e' félüket is hallunk, hogy az ellenségnek hozzánk való kifzállása, meg-történhető dolog: szükséges képpen, minden esethez hozzá kell készülnünk. Hogy néhány ezer ember partjainkra kifzállhat, 's azokat mind azokkal az ifzonyuságokkal elborithatja, a' melyektől már rég-olta mególtalmaztattak, bi-

zonyos dolog. Kötelességünk tehát, hogy az ilyen vakmerő próbának, ha szintén végezetre hasznunkra fogna is az válni, tárgyául ne engedjük kitézödni magunkat. Minden némü elővigyazással vegyük eleit az e'féle történeteknek. A' plánum, mely szerént hadi erőnknek nagyobbitását javaslom, ez: Egy 40—50 ezer emberekből álló tartalék sereget kell formálnunk. Szárazon való erőnk soha nem vólt tengeri erőnkhez mérseklett, a' mely a' föld golyobiffán lévő minden tengeri erőt feljül halad. Annyi számú embert kell özfze gyűjtenünk, a' mennyi hazánk' védelmezésére szükséges, meg pedig a' leg nagyobb siettséggel. Ezen tartalék sereg' szolgálatjának, az egygyesült Nagy Britanniai birodalom' (t. i. Anglia', Skotzia', és Irlandia) minden részeire, söt a' Kanálisban lévő Jersey és Guernsey szigetekre is, ki kell terjedni. A' 18—45 esztendős emberek közzül kell ezen tartalék seregnek sors vonás által özfze szedettetni, a' mely a' militzia (provintziális, vagy vidéki katonaság) gyűjtésnek közönséges módja. Tsak az Universitás bélieket, a' Cléruff, Prédikátorokat, a' hajó-építőműhelyekben dolgozó mesterembereket, és az olyan szegény embereket, a' kiknek tíz esztendösnél idősebb és igaz ágyból származott fiok van, kell ki venni. Vidéki seregeinknek mostani száma 48,963. Ide tartozik egy 24,000 emberekből álló pótoló sereg. Ha ezekhez azon 40—50 ezer embereket hozzájuk adjuk, a' kiknek özfzgyűjtetésekét mostan javaslom, 112 ezer emberekből fog, a' réguláris katonaság és az önként vállalkozók seregeiken kívül, a' hazánkat az ellenség kiszállása ellen a' partokon védelmezni fogó erő állani. Az önként-vállalkozók' seregét a' mostani

környülállások között el nem mellőzhetjük, midőn olyan dolog forog kérdésben, a' mellynek minden igaz Anglus' szemei előtt betsesnek kell lenni. A' III-ik Wilhelmus idejében hat hetek alatt az önként-vállalkozottaknak 30 Batalionnyaik állottak ki. Ma sem lelkesíti hazánkfiait kevesebb hazafi buzgóság, tsak elevenittelek. El fog jöni az idő, hogy meg vizsgálunk és más lábra állítatunk kelle- tik egész hadi erőnket: hanem, a' mi a' jelen lé- vő időt illeti, úgy itélek, hogy a' töllem javasol- tatott eszközök nem tsak hazánk' védelmezésére, hanem arra is elégségesek, hogy a' Fr. Országglószék- nek, vagy inkább a' Fr. Ország' minden-ható El- ső Konzúljának megmútathassuk, hogy a' mi ha- zánk nem áll olyan gyenge és szegény fundamen- tomon, mint véle elhitették. Meg fogjuk mi azt néki mutatni, hogy van módunk az ő megsebesít- tőhető részeinek megsebesítésekre: mert néki is vannak megsebesíthető részei: Altal fogja ő azt nem soká látni, hogy mikor véllünk hadako- zik, nem tsak azt kell szemei előtt forgatni, hogy nekünk árthasson: hanem hogy magát országának belső részein is védelmezze, 's önnön bátorságáról is gondolkozzék."

Windham. — „A' javasoltatott eszközök (úgy mond) nem elégségesek. Abban magam is égygyet értek, hogy új időben élünk, és nagy veszedelmek fenyegetnek. En is úgy itélek, hogy ma nem alkalmaztathatjuk magunkat a' régi idők- höz: sőt oly igen hiszem ezt, hogy elkerülhet- lennek tartom veszedelmünket, ha tsak a' mostani időhöz alkalmaztatott eszközöket nem veszünk elő. Leg nagyobb ellenvetésem pedig, a' melyre néz- ve a' Minisfertől javasoltatott eszközöket helybe

nem hagyhatom, ez, hogy azok a' régi idökhöz vannak alkalmaztatva. Vidéki katonáinkat sorsvonás által szedjük ugyan, 's az ö seregek még is béren fogadott emberekből áll; melyből az a' rosz következik, hogy azok, a' kiket a' sors ér, nagy bért fizetven magok helyett, öfzsze szedig és elvonnyák a' regularis katonák közzül azokat, a' kiknek ezek között kellene szolgálni. Nem azt mondom, hogy a' kit a' sors ér, a' mind maga szolgáljon a' vidéki seregekben, ekkor képtelenséget kívánnék: tsak azt mondam, hogy ha valakit a' sors üt, és maga személyesen kiállani nem akar, ne legyen szabadsága mást fogadni maga helyet, hanem tartozzék bizonyos summát az Ország-lószék' kasszájába fizetni, és e' fogadjon azon summán olyan embert, a' kit a' regularis katonák közzé adhasson. A' vidéki katonaság soha nem érhet a' regularis katonasággal. Jó katona nem lehet valaki, ha tsak minden egyéb öfzszeköttetödéstől el nem szakasztotta magát, és, hogy a' tengeri katonáknak egy kifejezésekkel éljek, ha tsak mintegy a' tenger vize fenekére le nem merült. A' mi három féle fegyveres erönket, a' szónak három féle, t. i. férjfi, afzszony, és közös (masculinum, femininum, és neutrum) nemeihez hasonlithatom; regularis katonáinkat a' férjfi, a' vidékieket az afzszony, és az önként-vállalkozókat a' harmadik nemüekkel tévén egy rangba, annyiban, a' mennyiben azok leg többet, a' második rendbeliek már nem annyit, a' harmadik rend béliek pedig leg kevesebbet érnek. Nem látom által, hogy mi okon nem akarjuk az elsök számát nevelni. Fontóljuk-meg, hogy mi képpen akadályoztathatjuk-meg leg bizonyosabban az ellenség' kifzállását. Vide.

ki katonáink ki lesznek vidékjek partjainak bizonyos szegeletére rendeltetve, a' mellyet védelmezni köteleztetnek. Fel teszem, hogy egy olyan szegeleten szálljon ki 100 ezer emberekből álló ellenséges sereg, a' mellynek vissza verésére, a' Londoni számos vidéki-katonáság, ha jól vezéreltetik, elégséges lesz. De kiszállhat valamely helyen oly nagy számmal is, a' hol egyszeriben nem állithatunk éppen oly nagy számú sereget eleibe. Azt se fe felejtjük el, hogy a' szám sem mindenkör tehet bizonyossá a' dolog' jó kimenetele felől. Sok példa van, hogy egy erősségnek elfoglaltatása, egy egész országnak elveszését maga után vonta. Hannovera, a' maga népének számára nézve, három annyi sereget semmivé tehetett volna, mint a' Mortier vezérlése alatt lévő: még is meghódolt, 's minden tulajdona, törvénye és Konstitúciója mellől el allott ezen ország. Lehetnénk mi olyan változáft nállunk, hogy azután az ellenség beütésétől semmit nem tarthatnánk, ha arra az állapotra nem juttattak volna Ministereink, hogy egy ellenséges seregnek látogatásunkra való megjelenésétől egy szempillantatig is bátrak ne lehessünk; és ha azt az időt el nem értük volna, hogy akár mely eszközöket el kelljen fogadnunk, mint-hogy valami, tsakugyan most is jobb, mint semmi. Nem javasalhatok én mostani környülállásainkra nézve annál jobbat, minthogy az egész népet, in m a s s a, oltöztöztessük fegyverbe; hogy az egész népet a' valóságos katonai munkában, úgy mint a' golyobissal való lövöldözésben, gyakoroltassuk: minthogy így, nem tsak reguláris katonáink, hanem fegyveres parasztjaink is dolgot fognak adni az ellenségnek. Az ilyen katonaságtól nem ki-

vánnék én semmi forma ruha béli ékefféget, semmi marfch és contra-marfch béli, semmi jobbra-vigyázás és balra-nézés béli tudománt. Igen mélyen bele botsátkoztak az Anglus seregek ezekben az apótságokba. Azon ditsőfféges időkbén, midőn Marlborough Hertzeg alatt ütközeteket nyertünk, nem tartottuk oly fontos dolognak, azt, hogy a' jobb vagy bal lábával tegyék-é katonáink az első lépést. A' régi Frantziák is meg vetették ezen tsekélységet. A' mostaniak pedig a' régieket követik. Meg engedem, hogy Ministereink sokat fáradoznak a' haza védelmezésében: tsakhogy nagy titokban tartják, a' mit tsinálnak. Bonaparte is így tesz, és talám őtet követik Ministereink. Hanem a' mi állapotunk sokat különböz a' Frantziákétól: a' titkolódás szükséges a' tamadónak, hanem, nem jó annak, a' kit meg-tamadnak. A' titkolódás által meg nem tartjuk a' hazát, mint-hogy e' végre az egész népet fel kell fegyverkeztetnünk. Ha az egész nép véghez viszi, a' mivel tartozik, félelem nélkül szemlélem az ellenségnek minden fenyegetődzéseit: hanem, hogy a' nép véghez vigye kötelességét, szükség, hogy Ministereink se mulassák-el a' magokét.

T u d ó s í t á s.

Szabad Kir. Győr várossában, a' Tek. Káptalan dombján, a' Kulztodialis Kánonok házban, a' jövő Augustus hónap 1 - ső és következő napjain, a' szokott órákon, külömbféle jószágok, úgy-mint több órága Apáturi arany lántzos keresztek, külömbféle hozzájuk tartozó gyűrűk, arany, ezüst függő, zsebbe való órák, más ezüst szerek, a' leg hiresebb mesterektől fejtett, résett képek, szines, fejer, asztal ruhák, lázi eszközök, porcellán, 's

üveg edények, tükrök, és számos ingó házi bútorok, kótya vetye által, a' kész pénzel fizetőknek el fognak adatni, melyre minden úri vevők meghivattatnak. Költ N. Györben, Julius 10-ikén, 1803-ik esztend.

* * *

Georgikon Institutumban jövő Augustus hónapnak végével el üresülendő két Practicansi Stipendiumokról fálló Magyar Hirdetmény.

Keszthelyen, Nemes Zala Vérmegyében helyeztetett Mező-Városban Georgikon nevezet alatt felállított Gazdasági foglalatosságot tárgyazó majorban, e' most folyó 1803-ik esztendőbeli jövő Augustus hónapnak végezetével két Stipendiumok üressen fognak maradni, mellyeknek elnyerésére alkalmatosság lévén, a' nevezett Georgikon' részéről minden ollyas Ifiaknak, kiknek az említett Stipendiumoknak megnyerésére, 's ennél fogva a' gazdaság meg tanulására 's abban szerzett tudományok után gazdasági tiztségre kedvek volna, jelentetik, hogy magokat következő September, és October hónapokban a' Georgikonbéli Előjáróknál személyesen jelentsék bé. A' gazdaságot tanuló illyes ifjában, akármely vallásu, születésü, vagy Nemzetbéli légyen is ő, meg kívánandó tulajdonságok ezek: hogy ő a' Filozofát vagy legalább az alsóbb hat Deák Oskolákat jól el végezte, Deák, Magyar, és Német nyelveken írjon, és beszéljen, elvégezett tanulásárúl, 's jó maga viselkedésül hiteles bizonyosság- és ajánló - levelet mutasson; végre ép, és egészséges testü légyen. E' szerént azon két ifjaknak, a' kik az elüresülendő Stipendiumoknak elnyerésekre alkalmatosoknak fognak találtatni, élelmére, és ruházatjára (szabad

szálláson, fűttésen, és gyertyán kívül) első esztendőre 100, a' másodikra 120, a' harmadikra 150 forint adattatik, 's egyfzersmind arról, ha az három esztendőt, a' meddig tudniillik a' Cursus szokott tartani, ditséretes elő-menetellel el végezéndik, hogy gazdasági tífztségre emeltetnek, bizonyossá tétetnek.

Minden egyéb ifjaknak is, a' kik akár önnön költségeken, akár más jóltevők, vagy attyokfiai segedelmével, a' Georgikonban tanittandó, gazdaságbéli, Mathematica, és Physico-Veterinai Tudományokat tanulni, 's magokat a' külső gazdaságbéli tárgyakban is gyakorolni akarják, valamint eddig, úgy ez után is (a' Georgikonbéli Előjáróknál még teendő bėjelentés után) mind ezekre való bėjáras, 's kinekkinek tzieljához képest válfaztandó Tudományoknak hallása, melyek így egy esztendő alatt is könnyen elvégeződhetnek; minden fizetés nélkül szabad lészén; tsupán azon kötelezéssel, hogy magokat a' Georgikon' törvényeihez, és rendtartásihoz alkalmaztassák, 's mind privatim, mind publice tartatni szokott exámeneknek alá-vessék.

A' tárgyak, melyek az említett Gazdasági Majorban elő adatnak, e' következéndők, u. m.

A' G a z d a s á g b é l i C u r s u s b a n:

1. Élet, Takarmány, Kertivetemény, Kereskedésre, 's fel dolgozásra való Plánta, Gyümöltsfa, Szőlő, és Erdő mívelés, Ló, Szarvas marha, Birka, s. v. Disznó, Selyem bogár, Méh, Szárnyas baromfi tenyésztetés, Vadászat, és Halászat.

2. Mind ezek körül elő forduló mesterségek, avagy Technologia, azokkal való gazdálkodás; p. o. Pálinka égetés, serfőzés, méz égetés téglavetés, marna hizlalás, bor, és etzet készítés s. a. t.

3. Falusi politziabéli rendtartások, a' marhadóge, tüzi veszedelmek, fának meg kéméllése körül s. a. t.

A' Mathematicus Cursusban.

1. Számvetés az ép számokban; a' közönséges és tizedes darab számok; Ratio, Proportio, Arany, Társaság' és kamat, vagy Interes Regulája; pénz váltás, a' nyereségnek, vagy kárnak számolása; Tserélés, a' pénzel való kereskedés, Algebrának fundamentomi, Geometria Theoretica, és ennek három részei, u, m: Eutimetria, Planimetria, és Stereometria, a' Conica sectiók.

2. Trigometria plana, a' practica Geometriával; Mechanica, és Hydrotechnia.

3. A' Városi és paraszti építés mestersége, Gazdaságbéli, és kettős számadás módja, és számvevés mestersége.

Egyfzersmind ezek mellett a' földmérés, és építésbéli rajzolás.

A' Physico-Veteria i Cursusban.

1. Közönséges Természeti Historia, a' Plántáknak Physiologiájával, vagy is inkább a' Phytonomiával együtt: gazdaságbéli Mineralogia, kivált Lithologia; Zoologia; és a' nyáron Botanika, Fűvézsi ki járásokkal egybe kötve.

2. A' Gazdaság' Tudományához alkalmaztatott Physika és Chemia; továbbá az Állatoknak Anatómiája, Physiologiája, és Pathologiája.

3. Pharmatzia, Materia medica, vagy az Orvosi szerekről való tudomány, és a' Therapia; mellyekkel a' Veterináriabéli, vagy is az Állatok orvoslását tárgyazó Cursus elvégeztetvén, megtanítanak, az Orvosi Politziának, az Anthropologiának, és a' Diétetikának fő tzikkelyei.

Jelentés.

Sokan tudakozták tőlünk a' két Hazából; hogy miben legyen már a' Magyar Német és Német Magyar Lexicon, mikorra készül el? 's a' t. Ennek végire járván, kívánjuk Erdemes Olvasóinkat tudósítani: hogy annak nyomtatása Februáriustól fogva folyton foly, a' mióta szünet nélkül két szedő dolgozik benne, és ennél több nem is dolgozhatnak. De minthogy az ilyen Munka lassú, úgy hogy a' sebes szedő is alig szedhet hetenként egy árkusnál valamitskével többet, még eddig csak 31 árkus jöhetett ki; a' correcturával vagy jobbitgatással is igen sok idő telik; ezenkívül az Erd. Kiadó megváltoztatván szándékát, már most egész kiterjedésében adja ki a' Lexiconját, semmit ki nem hagyván abból, mellynek tehát a' nagysága két annyival is felyül haladja az ígért Lexicon nagyságát: és így, egyedül a' lehetetlenség az oka, hogy a' Lexiconnak valamely része az előre meghatározott időre el nem készülhetett.

Most a' Német Magyar rész nyomtattatik, és mihelyt ezen Résznek első szakaszza, melly az M. betűig megy, 's mintegy 40 árkusra szaporodik, elkészült, azonnal leküldetik, és mi is jelentéft fogunk rólla tenni.

A' Munkáról azt állíthatjuk, hogy az a' nyomtatásbéli szépségére nézve, a' legszébb Lexiconokkal is vetekedik: a' benne feltaláltató szók' bővességekre nézve pedig, bővebb ez, a' mint annak Erd. kiadójától tudjuk, 's vizsgáltuk is, mind az Adlung nagy Lexiconjánál, mind a' Scheller, Hedrich, Kirschius, Bauer vagy más Német Deák Lexiconoknál, a' mellynek tehát kijövetelét mi is szívesen és örömmel várjuk.